

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT 1992, 45, 574

Vabariigi Valitsuse seadus

Vastu võetud 20.10.1992

(õ) 1.12.2008

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 21. oktoobri 1992. a.
otsusega nr. 1

Üldsätted

§ 1. Käesolev seadus reguleerib põhiseaduse alusel Vabariigi Valitsuse moodustamise, tema koosseisu muutmise ja ametist vabastamise korda ning tema töö korraldamist.

§ 2. Vastavalt põhiseadusele kuulub täidesaatev riigivõim Vabariigi Valitsusele, kes teostab seda vahetult või ministeeriumide ja muude kesk- ning kohalike valitsusasutuste kaudu.

§ 3. Vabariigi Valitsus on pädev täitma kõiki ülesandeid, mis põhiseaduse ja seadustega on antud tema võimkonda ning on nendega kooskõlas. Vabariigi Valitsus valdab, kasutab ja käsutab riigi vara.

§ 4. Vabariigi Valitsus vastutab ja on aruandekohustuslik Riigikogu ees.

§ 5. Vabariigi Valitsus annab seaduse alusel ja täitmiseks määrusi. Täidesaateva võimu teostamisel, samuti valitsusasutuste tegevuse suunamisel ja koordineerimisel on Vabariigi Valitsusel õigus anda korraldusi.

Vabariigi Valitsuse moodustamine ja koosseis

§ 6. Vabariigi Valitsuse moodustab peaministrikandidaat, kes vastavalt põhiseadusele on Riigikogult saanud volitused valitsuse moodustamiseks.

§ 7. Peaministrikandidaat esitab põhiseadusega määratud tähtaja jooksul Vabariigi Presidendile valitsuse koosseisu, milles on kandidaadid kõigi olemasolevate ministeeriumide juhtimiseks.

§ 8. Vabariigi Valitsuses on kuni 15 liiget.

§ 9. Vabariigi President võib peaministri ettepanekul nimetada ametisse ministreid, kes ei juhi ministeeriumi. Vabariigi President võib peaministri ettepanekul nimetada mõne ministri juhtima mitut ministeeriumi.

Peaminister võib oma ametiga ühitada ühe ministri ameti. Peaministri ja ministri ameti ühitamise kinnitab Vabariigi President.

§ 10. Vabariigi Valitsus ja tema liikmed astuvad ametisse, andes Riigikogu ees ametivande:

«Asudes täitma Vabariigi Valitsuse liikme kohustusi, olen teadlik, et kannan selles ametis vastutust Eesti Vabariigi ja oma südametunnistuse ees. Töotan pühalikult jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale ning pühendada oma jõu Eesti rahva heaolu ja tuleviku kindlustamisele.»

§ 11. Ametivanne antakse suuliselt ning ametivande andja kirjutab seejärel vandetekstile alla. Kui ametivande annab Vabariigi Valitsus, siis annab ametivande suuliselt peaminister ja selle tekstile kirjutavad alla kõik ametivannet andvad valitsuse liikmed. Ametivande vastuvõtjana kirjutab vandetekstile alla Vabariigi President.

Ametivande tekstile märgitakse vande andmise aeg.

Ametivande andmise juures viibib riigisekretär, üksikute valitsuse liikmete ametivande andmise juures ka peaminister.

§ 12. Vabariigi Valitsuse liikmed ei tohi olla üheski muus riigiametis ega kuuluda tulundusettevõtte juhatusse või nõukogusse ega ka muudesse tulundusettevõtte juhtimis- ja kontrollorganitesse, samuti tegutseda advokaadi, konsultandi või audiitorina.

Valitsuse töö korraldamine

§ 13. Vabariigi Valitsust juhib ja esindab peaminister.

§ 14. Ametisse astunud Vabariigi Valitsuse esimesel istungil nimetab peaminister kaks ministrit, kes asendavad peaministrit tema äraolekul, ning määrab kindlaks asendamise korra ja järjekorra. Kui ka asendajateks määratud ministrid on ära, asendab peaministrit ministritest vanim.

§ 15. Peaministrit asendaval ministril on asendamise perioodil samad õigused ja kohustused mis peaministril, kui seadus ei sätesta teisiti. Peaministrit asendav minister kirjutab dokumentidele alla oma ametinimetuse, lisades sellele sõnad «peaministri ülesannetes».

§ 16. Kui minister ei saa ajutiselt oma ülesandeid täita, paneb peaminister tema ülesanded selleks ajaks mõnele teisele ministrile.

§ 17. Valitsuse korraldusega võib konkreetsete küsimuste läbitöötamiseks moodustada komisjone. Peaminister määrab ministri, kes juhib komisjoni ja kannab valitsusele ette komisjoni töö tulemused.

§ 18. Valitsuse istungil arutamisele tulevad eelnõud esitatakse riigisekretärile, kes jälgib, et eelnõu oleks vastavuses põhiseaduse ja seadustega ning oleks normitehniliselt ja keeleliselt korrektne.

Riigisekretär teeb peaministrile ettepaneku valitsuse istungil küsimuse arutamise kuupäeva kohta.

§ 19. Riigisekretär koostab valitsuse istungi päevakorra kavandi ning esitab selle koos materjalide algtekstidega peaministrile.

Pärast istungi päevakorra kinnitamist peaministri poolt saadab Riigikantselei istungi materjalid valitsuse liikmetele hiljemalt kolm tööpäeva enne istungit. Peaministril on õigus algatada päevakorraliseid küsimusi.

§ 20. Vabariigi Valitsuse istungid toimuvad peaministri otsusel.

§ 21. Vabariigi Valitsus on otsustusvõimeline, kui selle istungist võtab peale peaministri või tema äraolekul peaministri asendaja osa vähemalt pool valitsuse koosseisust.

§ 22. Vabariigi Valitsuse istungid on kinnised, kui valitsus ei otsusta teisiti.

Peale ametiisikute, kellel on põhiseaduse alusel õigus osa võtta valitsuse istungitest sõnaõigusega, võib peaminister kutsuda istungile ka teisi isikuid.

§ 23. Vabariigi Valitsuse istungil kuulatakse ära asjaomase ministri ettekanne ja valitsuse liikmete seisukohad. Valitsus teeb otsuse asjaomase ministri või peaministri ettepanekul.

Valitsuse määrustele kirjutavad alla peaminister, asjaomane minister ja riigisekretär. Valitsuse korraldustele kirjutab alla peaminister.

Valitsuse määrused ja korraldused avaldatakse Riigi Teatajas ja on täitmiseks kohustuslikud kogu riigis.

§ 24. Vabariigi Valitsuse istungid stenografeeritakse ja protokollitakse. Protokollis märgitakse istungi järjekorranumber, selle alguse ja lõpu aeg, istungi koht, istungist osavõtjad ning istungile kutsutud isikud. Protokollis fikseeritakse Riigikogus valitsuse poolt esitatava eelnõu ettekandja. Ettekandjaks Riigikogus on valitsuse liige.

Protokollile kirjutavad alla istungi juhataja ja riigisekretär. Protokollile lisatakse valitsuse määruste ja korralduste originaaleksemplarid.

Vabariigi Valitsuse koosseisu muutmine ja tema tagasiastumine

§ 25. Muudatusi Vabariigi Valitsuse koosseisus teeb Vabariigi President peaministri ettepanekul kolme päeva jooksul, arvates ettepaneku tegemisest.

§ 26. Valitsuse liige vabastatakse ametist tema isiklikul palvel, peaministri ettepanekul, Riigikogu umbusaldusavalduse põhjal või süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.

Valitsuse liige esitab palve enda ametist vabastamiseks peaministrile, kes edastab selle Vabariigi Presidendile.

§ 27. Vabariigi Valitsus astub tagasi:

- 1) Riigikogu uue koosseisu kokkuastumisel;
- 2) peaministri tagasiastumise või surma korral;

3) kui Riigikogu avaldab Vabariigi Valitsusele või peaministrile umbusaldust.

Valitsus jätkab oma tegevust kuni uue valitsuse ametisseastumiseni, hoidudes seejuures vältimatu vajaduseta põhimõtteliste ja riigieelarve kulusid suurendavate küsimuste lahendamisest.

§ 28. Riigikogu uue koosseisu kokkuastumisel esineb peaminister Riigikogu ees avaldusega Vabariigi Valitsuse volituste mahapanemise kohta.

§ 29. Peaministri tagasiastumise korral esineb peaminister Riigikogu ees avaldusega Vabariigi Valitsuse volituste mahapanemise kohta.

Peaministri surma korral esineb Riigikogu ees avaldusega Vabariigi Valitsuse volituste mahapanemise kohta peaministrit asendav minister.

§ 30. Vabariigi Valitsusele või peaministrile umbusalduse avaldamise või Vabariigi Valitsuse poolt usaldusküsimusega seotud eelnõu vastu võtmata jätmise korral Riigikogu poolt astub valitsus tagasi ja võib kolme päeva jooksul teha Vabariigi Presidendile ettepaneku kuulutada välja Riigikogu erakorralised valimised.

§ 31. Vabariigi Valitsuse ja selle liikmete ametisse nimetamine ning ametist vabastamine avaldatakse Riigi Teatajas.

Ministeeriumid

§ 32. Täidesaatva riigivõimu teostamiseks üksikutel valitsemisaladel on järgmised ministeeriumid:

- 1) Justiitsministeerium;
- 2) Kaitseministeerium;
- 3) Keskkonnaministeerium;
- 4) Kultuuri- ja Haridusministeerium;
- 5) Teede- ja Sideministeerium;
- 6) Majandusministeerium;
- 7) Põllumajandusministeerium;
- 8) Rahandusministeerium;
- 9) Siseministeerium;
- 10) Sotsiaalministeerium;
- 11) Välisministeerium.

§ 33. Ministeeriumi ülesanded ning volitused määratakse kindlaks ministeeriumi põhimäärusega, mille kinnitab Vabariigi Valitsus.

§ 34. Ministeeriumi juhib minister, kes korraldab oma valitsemisalasse kuuluvaid küsimusi:

- 1) kindlustab ministeeriumile pandud ülesannete täitmise;
- 2) tagab seaduste, määruste ja muude normatiivaktide täitmise;
- 3) teeb ettenähtud korras ministri valitsemisalasse puutuvates küsimustes ettepanekuid Vabariigi Valitsusele ning korraldab vastavate normatiivaktide eelnõude või muude dokumentide projektide koostamist;
- 4) täidab valitsuselt ja peaministrilt saadud ülesandeid;
- 5) annab seaduste, Vabariigi Presidendi seadluste, valitsuse määruste ning korralduste alusel ja täitmiseks määrusi ja käskkirju;
- 6) esitab tegevusülevaateid valitsusele ja peaministrile ning annab peaministri nõudmisel talle aru;
- 7) kinnitab ministeeriumi struktuuri, osakondade ja talituste põhimäärused, koosseisu ning palgamäärad, ministri valitsemisalasse kuuluvate ametite, inspeksioonide ja muude asutuste põhimäärused ja eelarved, samuti ministri valitsemisalasse kuuluvate riigi ettevõtete põhimäärused;
- 8) nimetab ametite, inspeksioonide ja riigi ettevõtete direktorid, riigisekretäri ettepanekul ministeeriumi kantsleri ja kantsleri ettepanekul ministeeriumi osakondade ja talituste juhatajad;
- 9) täidab teisi ülesandeid, mis on talle pandud seadusega sätestatud alustel ja korras.

§ 35. Ministeeriumi allüksusteks on osakonnad ja talitused. Ministri valitsemisalal võidakse moodustada ameteid ja inspeksioone, mille eelarve on osa ministeeriumi eelarvest.

§ 36. Ministeeriumi asjaajamist korraldab ja selle eest vastutab ministeeriumi kantsler. Valitsuse koosseisu või vastava ministri vahetumine ei ole aluseks kantsleri ametist vabastamisele. Kantsleri pädevusse kuulub ministeeriumi osakondade ja talituste üldjuhtimine. Minister juhib osakondi ja talitusi kantsleri kaudu, ameteid ja inspeksioone direktorite kaudu.

§ 37. Kõik dokumendid või nende projektid ja eelnõud, mis esitatakse Vabariigi Valitsusele, peavad kandma ministri ja kantsleri allkirja. Käskkirju ministeeriumisiseseks asjaajamiseks ja personali töö korraldamiseks annab kantsler.

Kui ministri valitsemisalasse kuuluv küsimus puudutab teise ministri valitsemisala, lepib minister enne küsimuse otsustamist või eelnõu valitsusele esitamist kokku asjaomase ministriga. Lahkarvamuse korral pöörduakse selles küsimuses peaministri poole juhiste saamiseks. Peaminister võib küsimuse esitada valitsuse istungile lahendamiseks.

§ 38. Ministrid, kes ei juhi ministeeriumi, täidavad peaministri poolt antud ülesandeid.

§ 39. Vabariigi Valitsus suunab ja koordineerib ministeeriumide tegevust ministrite kaudu. Valitsusel on õigus tühistada ministri määrusi ja käskkirju, mis ei ole kooskõlas põhiseaduse, seaduste, Vabariigi Presidendi seadluste, valitsuse määruste ja korraldustega.

Riigikantselei

§ 40. Vabariigi Valitsuse juures on Riigikantselei. Riigikantselei toimetab valitsuse ja peaministri asjaajamist.

§ 41. Riigikantseleid juhib riigisekretär. Riigisekretäri nimetab ametisse ja vabastab ametist peaminister. Valitsuse koosseisu vahetumine ei ole aluseks riigisekretäri ametist vabastamisele.

Riigisekretär võtab sõnaõigusega osa valitsuse istungitest, korraldab nende stenografeerimist ja protokollimist, stenogrammide ja protokollide pidamist, valitsuse määruste ja korralduste teatavakstegemist ja avaldamist Riigi Teatajas.

Riigisekretäri ülesandeks on riigipitsati hoidmine ja selle kasutamise protokollimine.

§ 42. Riigisekretäril on Riigikantselei juhtimisel samad õigused, mis on seadusega antud ministrile ministeeriumi juhtimisel.

Riigikantselei osakondade ja talituste juhatajatel on samad õigused, mis on ette nähtud ministeeriumide osakondade ja talituste juhatajatele.

§ 43. Riigikantselei koosseisus on sekretariaat, kes toimetab Vabariigi Valitsuse ja peaministri asjaajamist, kirjavahetust ning arvepidamist.

Riigikantselei koosseisus või tema juurde võib peaminister moodustada riigisekretäri ettepanekul struktuuriüksusi ja asutusi, kes teenindavad Vabariigi Valitsust ja ministeeriume.

§ 44. Riigikantselei sekretariaadi direktori nimetab ametisse peaminister riigisekretäri ettepanekul.

Kui riigisekretär ei saa ajutiselt oma ülesandeid täita, paneb peaminister oma korraldusega tema ülesanded selleks ajaks Riigikantselei sekretariaadi direktorile.

§ 45. Riigikantseleis hoitakse alal Vabariigi Presidendi poolt väljakuulutatud seaduste, Riigikogu aktide, Vabariigi Presidendi aktide ning Vabariigi Valitsuse määruste ja korralduste eelnõude algtekstid ja originaaleksemplarid ning valitsuse istungite stenogrammide ja protokollid.

Riigikantselei tagab seaduste, Riigikogu aktide, Vabariigi Presidendi aktide, valitsuse määruste ja korralduste tõlkimise võõrkeeltesse ning nende ametlike tõlgete väljastamise.

Lõppsätted

§ 46. Valitsuse struktuuri vastavusse viimine käesoleva seadusega lõpetatakse 1993. aasta 1. märtsiks.

§ 47. Käesolev seadus jõustub allakirjutamise päevast.

Riigikogu esimees Ü. NUGIS

Õiend

Lisatud avaldamisandmed.